

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

A szakvélemény címe: **Stratégiai zajtérképek szerzői jogi védelme**

Ügyszám: **SZJSZT – 35/14**

A szakvélemény szövege

A Megbízó által szakértői vélemény adására felkérő levelében feltett kérdések:

- 1.) Az állami alapadatok felhasználásával elkészült stratégiai zajtérkép (a stratégiai zajtérkép egésze) a felhasznált állami alapadatokon túli új és más eredményt, önálló szellemi alkotást hoz-e létre, vagy sem?
- 2.) Az elkészült stratégiai zajtérkép adatai beletartoznak-e az állami alapadatok körébe vagy sem?
- 3.) A stratégiai zajtérkép felett a Megbízó rendelkezési jogot gyakorolhat-e vagy sem?

Az eljáró tanács szakértői véleménye:

1. Tényállás

Megbízó a felkérő levelében ismertette a stratégiai zajtérképek, valamint az intézkedési tervek készítésére vonatkozó jogszabályi hátteret az alábbiak szerint:

- a Megbízó a környezet védelméről szóló 1995. évi LII. törvény 46. § (1) bekezdés e.) pontja és a (4) bekezdése, valamint a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 280/2004 (X.20.) Korm. rendelet alapján látja el a stratégiai zajtérkép és a hozzá tartozó intézkedési terv elkészítésének feladatát;

- a stratégiai zajtérképek, valamint az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól szóló 25/2004. (XII.20.) KvVM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint a stratégiai zajtérképek, a helyszínt és a geometriai adatokat állami alapadatokra épülő térképre kell építeni;

- a földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 2012. évi XLVI. törvény hatálya az állami földmérési és térképészeti alpmunkák, valamint az ingatlan-nyilvántartási és egyéb célú földmérési és térképi adatokra, valamint ezek sokszorosított, kinyomtatott változatára, példányára épül.

A Megbízó felkérő levelében egy linket tüntette fel, amelyen megtalálható a "Budapest és vonzáskörzete egyszerűsített interaktív stratégiai zajtérkép térinformatikai rendszer" és a "Budapest egyszerűsített interaktív stratégiai zajtérkép térinformatikai rendszer" leírása és a leírásokhoz tartozó 14 tematikus zajtérképe zajforrás kategóriánként (Ferihegy kivételével), amely leírásokat a tematikus zajtérképekkel együtt az eljáró tanács megtekintett. A felkérő levél szerint a Megbízó az első stratégiai zajtérképét 2007-ben készítette el.

2. Válaszok a feltett kérdésekre:

Ad 1.)

I. A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (továbbiakban Szjt.) a szerzői jogi oltalom feltételeit a következőképpen határozza meg:

1. § (1) *Ez a törvény védi az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat.*

(2) *Szerzői jogi védelem alá tartozik - függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e - az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül különösen:*

*j) a térképmű és más térképészeti alkotás,
[...]*

(3) *A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől. [...]*

Az Szjt. 1. § (4) bekezdése értelmében [n]em tartoznak e törvény védelme alá a jogszabályok, az állami irányítás egyéb jogi eszközei, a bírósági vagy hatósági határozatok, a hatósági vagy más hivatalos közlemények és az ügyiratok, valamint a jogszabállyal kötelezővé tett szabványok és más hasonló rendelkezések.

A **térkép** fogalma a Kartográfiai Értelmező Szótár (Földmérési Intézet, Budapest, 1974, fordította és szerkesztette: Földi Ervin) szerint: "A Földön és más égitesten vagy a világűrben található természeti és társadalmi típusú tárgyak és jelenségek sík, a méretarány szerint kicsinyített, generalizált, magyarázó ábrázolása", a **tematikus térkép** pedig olyan "térkép, amelyen a tárgyakat és jelenségeket önmaguk érzékeltetésére ábrázoljuk. A térképalap általános tájékoztatásra és a témáknak a síkrajzba történő beágyazására szolgál".

280/2004 (X.20.) Korm. rendelet a **stratégiai zajtérkép** fogalmát oly módon határozza meg, hogy a környezeti zaj átfogó, értékelésére, illetve az adott területen belüli zajhelyzet értékelésére és a jövőbeni zajhelyzet előrejelzésére készített térkép. A 280/2004 (X.20.) Korm. rendelet a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló, 2002. június 25-i 2002/49/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja. A 25/2004. (XII.20.) KvVM rendelet pedig többek között tartalmazza a zajtérkép előkészítésére vonatkozó rendelkezéseket, a közútra-vasútra-repülőterre-üzemi létesítményre vonatkozó adatokat és a zajtérkép megjelenítésére vonatkozó előírásokat (meghatározott raszterháló, az MSZ ISO 1996-2 szabvány szerinti színskála alkalmazásának előírása).

Az eljáró tanács rögzíti, hogy a stratégiai zajtérkép egyértelműen tematikus (szak)térképnek tekinthető.

A 2012. évi XLVI. törvény értelmében *állami alapadatnak minősül* az állami földmérési és térképészeti alapmunkák, valamint ingatlan-nyilvántartási és egyéb célú földmérési és

térképészeti tevékenység során keletkezett, e törvény végrehajtási rendeletében meghatározott minőségi követelményeknek megfelelő, államilag átvett földmérési és térképi adat, valamint ezek sokszorosított, kinyomtatott változata; állami alapadat, továbbá bármelyik állami térképnek és térképi adatbázisnak vagy részletének sokszorosított vagy kinyomtatott példánya.

Az eljáró tanács megjegyzi, hogy a Megbízó kérdése pontosításra szorul annyiban, hogy a stratégiai zajtérképek nem kizárólag állami alapadatok felhasználásával készülnek, állami alapadatokra épülnek, ahol a tematikus szakadatokat a térkép készítője méri, dolgozza fel, és a jogszabályban meghatározott 1:10 000 méretarányú topográfiai térképlapon jeleníti meg. Ebből adódóan új egyéni-eredeti szellemi alkotást hoz létre.

A Testület az SZJSZT-35/07/01 számú korábbi szakvéleményében már rögzítette, hogy a térképészeti műveknél az eljáró tanács véleménye szerint a topográfiai eszközökkel felvett, adott esetben a vízrajzot, síkrajzot (utak, települések, utcák), domborzatot és növényi fedettséget ábrázoló objektív, az egyes térképelemeket valamely szabványszeren alkalmazott szakmai ismérv, szabály által meghatározott módon ábrázoló ún. alaptérképhez képest a következő, egyéni-eredeti jellegnek teret adó szellemi alkotótevékenységet mutató lépések segítségével lehet oltalom alatt álló új térképészeti alkotást létrehozni:

- méretarány megváltoztatása során alkalmazott szubjektív döntések, „generalizálás”
- a készülő térkép kivágatának, színvilágának, nem szabványos tartalmi elemeinek (pl. turistautak, piktogramok, kerékpárutak, stb.) meghatározása.

Az eljáró tanács álláspontja szerint a zajtérkép megjelenítésére vonatkozó rendelkezések jogszabály által kötelezővé tett szabványokat tartalmazznak, amelyek nem állnak szerzői jogi védelem alatt, azonban a stratégiai zajtérkép szerkesztője az egyedi zajméréseit szakszerűen összegzi és ábrázolja, és a méretarányból adódóan szükségszerűen generalizálást (térképi egyszerűsítés, kiemelés, hangsúlyozás) végez, amely szakmai tudáson alapul, és ezért szubjektív, egyéni, eredeti szellemi alkotást eredményez.

Ad 2.)

Az eljáró tanács rögzíti, hogy a kérdés megválaszolása szigorú értelemben nem tartozik a Testület hatáskörébe, azonban a fent hivatkozott 2012. évi XLVI. törvény állami alapadatra vonatkozó meghatározásából következően az elkészült stratégiai zajtérkép tematikus adatai nem tekinthetők állami alapadatnak.

Ad 3.)

Az Sztj. 4. § (1) bekezdése szerint a szerzői jog azt illeti, aki a művet megalkotta (szerző).

A szerzőt a mű létrejöttétől kezdve megilleti a szerzői jogok - a személyhez fűződő és a vagyoni jogok - összessége. A szerző személyhez fűződő jogait nem ruházhatja át, azok másként sem szállhatnak át és a szerző nem mondhat le róluk. A vagyoni jogok a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel átruházhatók, illetve átszállnak. A jogszerző - a jogok átruházására irányuló szerződés eltérő kikötése hiányában - a vagyoni jogokkal a továbbiakban rendelkezhet. (Sztj. 9. § (1), (2) és (6) bekezdése).

A felkérő levélből nem állapítható meg, hogy a szerkesztett stratégiai zajtérképet ki vagy kik készítették és a Megbízó milyen jogviszonyban (munkaviszony vagy más hasonló jogviszony, megbízási jogviszony) áll/állt a térkép szerkesztőjével. A 280/2004 (X.20.) Korm. rendelet 5. § (1)-(2) bekezdései szerint a stratégiai zajtérképet az a természetes személy, illetőleg az a gazdálkodó szervezet és más jogi személy készíthet, aki a külön jogszabály szerint környezeti zaj- és rezgésvédelem területén szakértői tevékenység folytatására jogosult, vagy ilyen szakértőt foglalkoztat. A stratégiai zajtérképen fel kell tüntetni a szakértői vizsgálatot végző szakértő nevét, a szakértői engedélye számát.

A stratégiai zajtérkép állami alapadatokon nyugvó része fölött a Megbízó nem rendelkezhet, a tematikus tartalom adatai fölött annak függvényében rendelkezhet, hogy a térkép készítésekor milyen tartalmú felhasználási szerződés jött létre a térképkészítő természetes vagy jogi személy és a Megbízó között.

Budapest, 2015. március 4.

Dr. Karsay Enikő
a tanács elnöke

Dr. Szilágyi István
a tanács előadó tagja

Dr. Márton Mátyás
a tanács szavazó tagja